РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Весела Иванова Гелева, преподавател по Хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на факултет „Музикална педагогика” в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство “Проф. Асен Диамандиев”- Пловдив

за ас. д-р Диан Бориславово Чобанов, кандидат за в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ – специалност „Оркестрово дирижиране“ в професионално направление 8. 3. Музикално и танцово изкуство, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив към катедра „Музикална педагогика и дирижиране“, обявен в ДВ бр. 56 / 10.07.2026 г.

Диан Бориславов Чобанов е роден в Пловдив. След като се дипломира в НУМТИ „Добрин Петков“ със специалност Пиано, завършва Държавната музикална академия в София с профил Оркестрово дирижиране при проф. Васил Казанджиев и Университета за музика и сценични изкуства във Виена, където специализира при проф. Урош Лайовиц. Сред музикантите, оказали влияние върху професионалното му развитие, са сър Колин Дейвис, Фабио Луизи и Иван Фишер. От сезон 2013/2014 е главен диригент на Държавна опера – Пловдив, а от 2024 г. е и неин директор. Сред заеманите от него длъжности са: постоянен диригент на Операта на Хърватския национален театър в Загреб (2009–2022), диригент на Софийската филхармония (2004 – 2010), главен диригент на Държавна опера – Стара Загора (2007 – 2012), главен диригент на Хърватския камерен оркестър (2012 – 2014) и постоянен диригент на Дворцовия оркестър „Шьонбрун“ във Виена (2004 – 2012). Като гост-диригент е работил с редица водещи симфонични оркестри и оперни театри, сред които Новата филхармония на Хамбург, Будапещенският фестивален оркестър, Симфоничният оркестър на Австрийското радио (RSO Wien), Симфоничният оркестър на Чешкото радио, Симфоничният оркестър на Хърватската радиотелевизия, Държавният симфоничен оркестър на Солун, Македонската филхармония и Оркестърът на Арена ди Верона.

Репертоарът му обхваща произведения от барока до съвременността и включва симфонична, оперна и балетна музика, както и творби от кантатно-ораториалния и оперетния жанр. Международната му кариера включва участия в редица престижни фестивали, сред които Wiener KlangBogen, „Варненско лято“, Music Biennale Zagreb, OPERA OPEN – Пловдив, Palermo Classica, Festival di Mezza Estate в Талякоцо, Mythos Festival в Таормина, Майските оперни вечери в Скопие, BELEF в Белград, Operalia в Астана и откриващата гала на BEMUS, посветена на 100-годишнината от рождението на Мария Калас

През 2021 г. Диан Чобанов придобива образователната и научна степен „доктор“. В АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, където през 2025 г. е назначен за асистент по Оркестрово дирижиране. Преподава в East China Normal University в Шанхай в периода 2010 – 2015. Редовно е канен като член на жури на международни конкурси по дирижиране, сред които „Ловро фон Матачич“, „Антал Дорати“, Lake Como, „Нино Рота“, конкурсът на Държавна опера – Пловдив и „Димитри Митропулос“, както и на Международния конкурс за оперни певци „Нуржамал Усенбаева“ в Казахстан. В хода на своята кариера си сътрудничи с водещи оркестри, оперни театри и фестивали в Европа, Азия, Северна и Южна Америка.

Приложената от кандидата справка за изпълнение на минималните национални изисквания представя една дългогодишна, многопосочна и активна професионална реализация с международно признание. Упоменатите изяви са само малка част от практиката му като диригент, продуцент, преподавател и не изчерпват реалното количество осъществени концерти, спектакли, турнета, курсове, семинари и др.

По показател В 4 от таблицата „Реализиран авторски продукт в областта на изкуствата“ Д. Чобанов представятри значими за него дейности, които се превръщат в музикална традиция и утвърждават мястото на Пловдив на културната карта на Европа:

- Основател, продуценти и режисьор на „Малка нощна музика“, камерен цикъл към ДОП от творчески сезон 2017/18 г., който цели разпространението на класическото изкуство в алтернативни исторически и модерни градски пространства в Пловдив (5-10 концерта на творчески сезон).
- Opera open – продуцент. Съосновател на фестивала през 2014 и негов основен художествен ръководител през последните 10 години в качеството си на музикален директор, а от 2024 и като основен организатор в качеството на генерален директор на ДОП. “Opera open” е едно от най-значимите музикални събития за Пловдив, привличащо ежегодно огромен брой публика от България и чужбина. Жанровото и стилово многообразие (опера, оперета, мюзикъл, балет, концерт и др.), високопрофесионалния солистичен състав (певци от световните сцени), иновативността в областта на режисурата, постановъчните ефекти и свежите концептуални идеи, създават специфичен индивидуален облик на фестивала.

- Международен конкурс за диригенти „Опера Пловдив“ - продуцент и на двете издания (2023 и 2026 г.). Конкурсът открива млади таланти от целия свят, давайки възможност за реализация и придобиване на опит в областта на оперно-симфоничното дирижиране. Провеждането му в Пловдив несъмнено утвърждава институционалния авторитета на Държавната опера и нейния изпълнителски състав.

По показател В 5 “Водеща (самостоятелна) изява в областта на изкуствата” кандидатът посочва 6 свои изяви с подчертано приносно значение: премиера на «Вълшебната флейта» на Моцарт в ДО Пловдив, “Аида“ в Лодз, Полша, симфоничен

концерт в Болоня със солист Михаил Плетньов (изпълнение на нова оркестрова версия на Плетньов на концерти 1 и 2 на Шопен), симфонични концерти в Клагенфурт, Австрия и Чангша, КНР, с Changsha Symphony orchestra с романтична програма и Бетховен, и концерт в Адана, Турция с програма Уилям Уолтън и Чайковски. Избраните спектакли и концерти са високо оценени от критиката.

Приносите могат да се обобщят в няколко посоки:

-Европейската музикална традиция е популяризирана с голям успех в КНР и съставът е представен пред европейска публика именно в тази традиция, като в последствие се създават трайни международни партньорски контакти.

- Реализирани са заглавия, които рядко влизат в програмите на държавните оркестри извън англоезичните такива (Концерт за виола на Уилям Уолтън).

- Работата като диригент-постановчик поставя други професионални задачи и компетентности, обхващащи цялостния процес на създаването и живота на една продукция от идейно-концептуалното начало, през детайлния репетиционен процес, постановъчните проблеми и крайния продукт.

- Реализацията на всички изяви допринася за авторитета на българските музикални институции, създава и задълбочава перспективни контакти с аналогични структури и изпълнители от целия свят, популяризирайки българската култура на различни нива.

По показател Г 7 д-р Диан Чобанов представя издадена книга на базата на дисертационния му труд със заглавие „Подробен анализ и детайлно структуриране на архитектурата на музикалната форма при работата на диригента над партитурата“, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, 2025, ISBN 978-619-7682-53-3. Целта на изследването е да се въведат и използват иновативни аналитични методи при работата на диригента над партитурата, които да спомогнат за оптимално разбиране и от там - структуриране на музикалната материя. Очакваният резултат от това е максимално обективно и детайлно пресъздаване на музикалния процес и неговата специфика. Възприятието на музикалното изкуство като поликомпонентно, т.е. съчетаващо времева и пространствена проекция, води до нови измерения на интерпретацията на музикалния обект. В тази връзка авторът обосновава необходимостта от бинарен многопластов анализ. Научното изследване съдържа редица приноси:

- Предложен е иновативен аналитичен метод за структуриране и тълкуване на музикалната форма.

- Чрез бинарността музикалната форма може да бъде ясно анализирана и структурирана, започвайки от двутакт, (понякога и от половин такт или две съседни ноти) и стигайки до произведението в неговата цялост, минавайки през всички междинни микро и макромащаби на формалните елементи. Тази теоретична постановка е доказана и обоснована чрез приложените примери.

-Търсенето на многомерната музикална картина предпоставя разглеждане на музиката като процесуалност с множество различни координати. В изследването се застъпва идеята за полипространственост, която от своя емоционалност. Подобна теза обогатява извънредно възможностите за интерпретация и възприятие.

-Изследването допринася за изясняване на проблема за музикалния преход и неговото достоверно интерпретиране от диригента. Анализът на темпото и темповите пропорции, съотношенията на сегментите в цялото и логиката на времевия процес в контекста на съответния стил и епоха, са от изключително важно значение за всеки интерпретатор.

По показател Г 13 „Водеща (или самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд“ кандидатът е избрал 7 концерта с различни програми в Италия, Германия, Сърбия и Казахстан. Сред солистите са Пласидо Доминго, Джузепе Албанезе, Александър Яковлев и др. Разнообразните репертоарни заглавия от различни стилове и епохи представят диригентския натюрел на Д. Чобанов в неговата мащабност и дълбочина.

Впечатление правят осемте рецензии, които дават оценка за работата на кандидата в спектаклите „Любовен еликсир“, „Набуко“, „Милосърдието на Тит“, „Орфей и Евридика“ на Глук и Четвърта симфония на Малер. Плод на високопрофесионална критика, те потвърждават диригентските умения и таланта на Д. Чобанов, защитени на българската и международната сцена.

Паралелно с изпълнителската си дейност кандидатът е ръководител на множество проекти: Opera Open, Classic Open Air към НФ Култура, Община Пловдив, ОФ Пловдив 2019 и др., чрез които осигурява активно популяризиране на класическото музикално изкуство в Пловдив. Наред с това ръководи майсторски класове в различни градове в Испания и преподава в магистърските програми по Оркестрово дирижиране в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив.

Диан Чобанов е утвърдено име в света на съвременното оперно-симфонично изкуство. Това се доказва с реномето на институцията, която ръководи, както и с професионалното признание и оценка на постигнатото от него. Оценявайки предложените материали и на базата на всичко гореказано, напълно подкрепям кандидатурата му за присъждане на научната длъжност „доцент“ по Оркестрово дирижиране и пожелавам нови творчески хоризонти и успех в неговата, изпълнителска, педагогическа и теоретико-изследователска дейност.

08.10.2026 г. проф. д-р Весела Гелева

Пловдив